

MARIBORSKI

Državna licejska knjižnica

v Ljubljani.

Političen list.

Naročnina znaša:

2 dostavljanjem na dom ali po pošti K 10.— mesečno.

četrletno K 30.—.

Če pride naročnik sam v upravništvo po list: Mesečno K 9'50. — Inserati po dogovoru.

List izhaja vsak delavnik popoldne.

Posamezna številka stane 60 vln.

Uredništvo in uprava:

Mariborska tiskarna (Jurčičeva ulica št. 4.)

Telefon uredništva št. 276, uprave št. 24.

Leto III.

Maribor, petek 21. maja 1920.

Št. 112.

Borba med Rusi in Poljaki se nadaljuje.

Pokrajinske vlade. — Nitti se pogaja s posameznimi strankami. — Požar na Brionih.

Državniki.

Ako daš otroku igračo, ki ne ve, kaj bi z njo počel, jo navadno razbije ali raztrga, gotovo pa poškoduje. In če da dobri Bog malemu narodu lastno državo, ki ne ve, kaj bi z njo začel, jo razbija in trga in, če le more, poškoduje. Ako še nismo razbili in raztrgali cele Jugoslavije, se je to zgodilo samo zato, ker je to tako močna igrača, da jo otroci niso mogli uničiti — pač na so jo poškodovali, kjer in kakor so jo mogli. Naši državniki-otročaji tudi niso bili drugega zmožni: o politikarjih je pa sploh škoda govoriti, ker teh je toliko, da izgleda danes Jugoslavija kakor nesrečna žrtev, ki je padla med razbojnike. Ti ljudje bi kmalu narodu zapravili njegovo državo, če bi narod sam ne imel več pameti od njih.

Te dni sta govorila dva odlična angleška državnik lord Curzon in Bonar Law. Njiju besede se mi zde tako važne za nas, da jih tu navajam.

Lord Curzon je rekel, da je Anglija zmaga zato, ker je bila složna. Prej ali slej — je rekel — se bomo vrnili k strankarskim bojem, kajti Anglež je bojevit narava, ki se mora vedno s kom boriti. Toda namesto, da

se doma postavimo drug proti drugemu, postavimo se rajši proti zunanjim sovražnikom, ki jih je še vedno dovolj. Ni še prišel čas strankarskih bojov, treba je pospraviti še mnogo vojne navlake, poravnati nasprotja in razrešiti razne probleme. Zdaj ni čas za strankarsko zavist, za razredne spore in za nadute polemike, kot smo jih imeli pred vojno. Mednarodno obzorje je še polno oblakov, in iz nekaterih nam preti nevihta. Tudi pri nas doma so notranje zmešnjave, stavke, draginja, negotovost in nespametnost, a to je igrača v primeru z drugimi državami. Trdno verujem, da ima Anglija, kar se tiče sile zmožnosti in razvoja, večjo bodočnost, nego vsaka druga država na svetu. Glavna stvar je, da smo razsodni, da delamo, namesto da bi se igrali, da združujemo namesto da bi se prepirali, in če pojdemo za višjimi cilji nego za zabavo in dobičkom, bomo kmalu zavzeli ono stališče, ki bo zadovoljilo vse, ki so umirali v zavesti, da se ne žrtvujejo zaman.

Bonar Law je rekel: Vprašanje sedanjega časa je, ali naj bo življenje naše države vodeno s privatno podjetnostjo, ali naj bo poddržavljeno. To je temeljni spor in naj se zgodi karkoli, vlada ne bo dovolila kompromisa. Ves uspeh in napredek, ne samo našega ampak vseh naprednih narodov je bil do-

sežen na podlagi privatne podjetnosti, in če kdo misli, da se da isto doseči z nekakim uradnim sistemom, ta ne pozna zgodovine niti človeške narave. Čital sem razne filozofske razprave o socializmu: vsa sila tega gibanja sloni na ideji enakosti. To je nemogoč sen. Ne gre zato, da ne bi mogli odstraniti neenakosti imetja — tu so globlji vzroki neenakosti. Je neenakost med ljudmi, ki je noben zakon ne odpravi. Ruskin je rekel: »Dva dečka enakih let gresta skupaj v enako šolo in prvi dan začneta skupaj študirati enako knjigo — in nikoli več se ne združita na skupnem študiranju iste strani«. To je resnica. Narod bi uničil samega sebe, ako bi onemogočil razvoj individua in zmožnosti.

Na te dve izjavi angleških državnikov bi opozorili naše politike. Angleži so star narod, imajo skušnje, obvladajo svet — in ne delajo poskusov, ki bi jim škodovali, niti se ne prepirajo drugim na veselje — niti se ne igrajo z državo — ampak vrše svojo dolžnost in kralj, lord, delavec — vsi so predvsem Angleži, zato so silni, mi pa smo slabi.

Politične vesti.

Uspeh demokratske zajednice za invalide. „Riječ SHS“ poroča iz Zagreba, da je

L. Stané:

V tihi noči...

(Konec).

Komaj sem čakal, da bi že odšli. Smrad je postajal že neznosen in kljub temu, da sem ga bil že vajen, se je vse vprlo v meni. No, hvala Bogu, vendar enkrat. Zapustili smo sobo, nad katero je že smrt razprostrla svoja ledenomrzla krila. Na hodniku pa me je začelo zebsti, kakor v največji zimi. Tresel sem se in nisem vedel zakaj. Ali od mraza? Bog ve. Zavil sem se tesneje v svoj plašček in krenil za zdravnikom. Na stopnjicah se okrene ta zopet k meni; izraz njegovega obraza je bil medel, truden.

»Rado, v ostale sobe sami pogledajte, saj ne bo nič posebnega. Danes res ne morem. Lahko noč!«

Hotel je še nekaj povedati, a se končno premislil.

»Lahko noč g. doktor!«

Obrnil sem se in stopil spet navzgor.

Ali je meni mar boljše, sem si mislil. Zunaj sije mesečina; vse tiho. Noben glas ne moti brezkončne tišine. Tu pri nas vlada

tudi tišina, grozna, globočina bolesi, smrt, težke noči, težke misli.

Kako podobni sta si vendar smrt in noč; ni ga razločka med njima. Polagoma mine dan, z neslišnimi koraki stopa mrak; ni ga boja med njimi. Tudi življenje poteka tiho, nevedno. Mračni se, a človek se tega prav ne zaveda. On živi, stara se in naposled zatisne oči, vse monotono, mehnično, brez vsakega globokejšega čustva.

Vstopil sem v prvo sobo. »Lahko ranjeni«, se glasi napis na vratih. Vsi spe, le tupatam se kdo okrene in smrči dalje. Neslišno kakor sem vstopil, zapustim sobo. V drugi je bilo že bolj nemirno. Ranjenci so se premetavali v posteljah od skelečnih bolečin. Težke so i za nje noči, brez spanja, v bolečinah in trpljenju. Povsod ječanje, stokanje, vzdih. Ali se naj smatrajo ti srečnim, ker so utekli smrtni nevarnosti? Morda.

Bil sem vajen podobnih prizorov in čas me je napravil v tem popolnoma neobčutljivega. Kaj sem hotel pravzaprav? Pomagati jim itak ne morem mnogo, vsaj tako ne, kako bi jim hotel.

Ugasnil sem svojo ročno električno sve-

tilko in tiho odšel. Pred kratkim me je še zeblo, a zdaj mi je začelo postajati soparno. Žila je utripala močneje in hitreje, čelo je bilo razbeljeno vroče, tupatam celo par kapljic znoja. Ovratnik me je tiščal in odpel sem ga.

Stopal sem hitreje in bil kmalu pod majnicami, obdan od svetle migljajoče mesečine, kjer sem se upehan sesedel na klopico. Kaj sedaj? Vsakovrstne stvari so mi rojile po glavi, a nobena misel se ni dala jasno izraziti. V meni je bilo vse zburkano, z mrzlično naglico so se pojavljale pred menoj razne slike, ogrnjene v debelo, gosto meglo, ki jih je prepregala liki pajčolanu. Mislil sem in vendar nisem vedel, kaj in čemu mislim. Sanjalo se mi je, a vendar nisem spal.

Naenkrat pa sem se stresnil; mrzla roka se je dotaknila mojih ramen, mrzla koščena roka.

Planil sem prestrašeno s klopi in za menoj je stala — ne smrt, ampak naša ljubka sestra Ana.

»Oprostite, nisem vas hotela prestrašiti, ker opazila sem, da ste bili zamišljeni. Pozvonila sem dvakrat, a me gotovo niste čuli.

demokratska zajednica dosegla pri vladi, da so se likvidirali vsi zneski, ki jih je svoj čas predlagala demokratsko-socijalistična vlada v prid zboljšanja stanja vojnih invalidov. Obenem se je likvidiral znesek 150 milijonov dinarjev, ki ga je predlagala omenjena vlada za popravo porušeni pokrajini.

Delo angleške spodnje zbornice. Londonski dopisnik lista „Temps“ poroča, da bo spodnji zbornici pred njeno odgoditvijo dne 20. maja predloženo vprašanje, nanašajoče se na delokrog Vrhovnega sveta in Zveze narodov, kakor tudi glode medsebojnega razmerja med obema. Lord Cecil namerava ob tej priliki interpelirati tudi zaradi rusko-poljske vojne. Konservativci zahtevajo skupno z liberalci in delavsko stranko, da se izdajo Zvezi narodov potrebna pooblastila, s katerimi bo mogla poseči v konflikt, ki bi utegnil postati usodepoln za mir cele Evrope.

Italijanski listi pišejo te dni mnogo o jadranskem vprašanju in to jako različno; nekateri so za direkten sporazum ter razpravljajo celo zadevo jako stvarno, drugi pa zahtevajo uveljavljenje londonskega pakta ter so polni nacionalnega šovinizma.

Bissolati o Jugoslovenih. Pokojni Bissolati, ki je bil kakor znano velik zagovornik sporazuma in mirne in pravične rešitve konflikta med nami in Italijo, je nekoč izjavil, da so Jugosloveni najboljši vojaki ter dostavil: „Pretrsa me, če pomislim, da se bodo morda nekega dne morali naši vojaki boriti z najboljšimi vojaki v Evropi, in to samo zato, ker tako zahteva politika par brezumnežev.“

Dnevne vesti.

Opozarjamo na jutrašnjo številko našega lista, ki bo vseskozi jako zanimiva. Poleg običajnih člankov, dnevnih, političnih in drugih vesti itd. prihrane podlistek o olimpijskih igrah, satirično-humoristne pesmi ter šale z ilustracijami. List izide na šestih straneh, ter stane samo 60 vinarjev.

Naša občinska hranilnica. Zadnji „Slovenski Gospodar“ se slavno ponaša, da se je posrečilo klerikalcem, da so potom svojega klerikalnega mogotca na tronu mariborskega gerenta dr. Leskovarja dobili ta najmočnejši mariborski denarni zavod v svoje roke. O tem bomo o priliki še več spregovorili, za sedaj pa naj zadošča le pripomba, da klerikalna drevesa ne bodo zrastle do neba in da tudi ta njihova sreča in slava ne bo trajala dolgo.

V znamenju napredka. Auto-zveza Sv. Lenart-Maribor je zaenkrat prenehala. Vzrok?

Povedati sem vam hotela, da je on v sobi št. 35. že preminul.

Zdrznil sem se. Tako kmalu? Tega vendar nisem pričakoval, a ostal sem miren.

»Hvala, sestra. Prosim, ukrenite vse potrebno, jaz se danes ne počutim prav dobro.«
Nisem se lagal, ko sem rekel te besede. Priklimala je, pogledala me pomilovalno od strani in odšla z lahkim korakom po vrtu.

Jaz pa sem stal, naslonjen ob šibkem deblu majnice še dolgo; kako dolgo bi sam ne mogel povedati. Danilo se je že, ko sem se vrnil v svojo sobo. Ostal sem popolnoma miren, vsaj na zunaj, a v notranjosti je grizel črv dalje in se zajedal vedno bolj globoko, dokler ne bo končal enkrat svojo uničujoče delo in tedaj lahko zakličem z mirno vestjo: smrt pridi!

Ali je to življenje res vredno, da se ga živi in uživa? Odgovora na to vprašanje si nisem dal nikoli in bi vam tudi danes ne mogel dati.

Kakor se vzame!

Življenje pa plove dalje, monotono in enostavno kakor vedno. Težke misli v tihih noči...

Klerikalna gonja. V boj je šla pošta, ki je zahtevala dnevne vožnje in to za svoj letni prispevek 8400 K. In uspeh? Sedaj vozi Nemka Linniger iz Maribora s konji in to tudi samo trikrat na teden za letno plačo 72.000 kron (beri dvainsedemdeset tisoč kron). Osebnega prometa pa sploh ni. Denarja in neumnih volilcev pa imamo v izobilju.

Srečni Sv. Lenart. Nimamo železnice, še prave ceste nimamo več; mostovi se nam rušijo; nimamo načelnika okrajnega zastopa, ker je prejšnji odložil svoj mandat že pred dvema leti; nimamo podnačelnika, ker ta mora pač vladati tam v daljnem Beogradu; vso to žalostno pomanjkanje, na katerem bi se sicer drugi zjokali pa nam daleč izenači drugo bogatstvo: mi imamo gospoda Martineka Kozarja. Časopisi rabijo dopisnika — on to prevzame, stranka rabi agitatorja — evo njega na mestu — Orj nima vaditelja — Martinek telovadi, če tudi le „duševno“, igra se teater, Martinek je režiser; posojilnica rabi strokovnjaka — Martinek vstopi. Ali je potem čudno, da se je osiroteli okrajni zastop zatekel k Martineku, da mu naj pomaga iz zagate in da naj on prevzame tudi tega? Vse imamo tedaj z Martinekom, le kaplana ne. Kakor čujemo iz zanesljivega vira, je za ta posel za časa svojega drugega delovanja naprosil g. Avgustina Frasa.

V Ljubljani je radi prestopka proti nedavni prepovedi točenja alkoholičnih pijač zaprtih še vedno okrog 25 gostiln.

Simon Gorjup. Dne 15. maja 1920 je legel v Mariboru v prerani grob Simon Gorjup dolgoletni trgovski pomočnik pri trvdki Zemljiš pri Sv. Lenartu. Radi svojega odkritega veselega značaja in zvestega narodnega prepričanja je bil obče priljubljen. Umrl je na posledicah vojnih muk. Pogreba se je udeležil lenarški „Sokol“, kojega član je bil rajni od ustanovitve, kakor tudi mariborski „Sokol“ po deputaciji. N. v m. p.

Drugi dan nabiranja za avtomobil rešilnega oddelka je potekel s sledečim uspehom: Knezoškof dr. M. Napotnik 200 K, policijski nadkomisar dr. Senekovič 50 K, Poveljstvo mesta Maribor 40 K, Herman Berg 2000 K, Valter Halfärth 1000 K, Drago Kobi 1000 K, Fridrih Staudinger 1000 K, restavrater na južnem kolodvoru Fran Stickler 1000 kron, Karel Haber 500 K, trgovina z usnjem Jäger 500 K, veletrgovina z vinom Küster 500 K, prva jugoslov. kov. ind. „Kovina“ 500 K, ravnatelj Gustav Siege 500 K, mestni stavbenik Kiffmann 400 K, tovarna za klobase Welle 400 K, pivovarna Tscheligi 400 K, trgovec Serec 300 K, Mariborska mlekarja 200 K, vinska trgovina Rudl 200 K, Vekoslav Antolič in Tominc 200 K, trgovec Zentner 200 K, trgovec Matej Ziegler 200 K, gospa Bayer-Swathy 100 K, gospa Roza Mayer 100 K, Josip Peteln 100 K, Fran Pergler 100 K, hotelir Tratnik 100 K, vinska trgovina Kunstek & Co. 100 K, trgovec Barta 80 K, zidarska mojstra Friedringer in Czeške 80 K, Fran Grobelšek 50 K, Karel Luckner 50 K, A. Mallyja nasl. 50 K in trgovec Murko 50 K. Skupaj 12.250 K, s svoto prvega dneva 12.300 K skupaj: 24.550 K.

Plesni venček. Društvo jugoslovenskih akademikov v Mariboru priredi na binkošno soboto 22. t. m. v vseh zgornjih prostorih Narodnega doma plesni venček. Začetek točno ob ½ 21.ih zvečer. Vstopnina za osebo 10 K. Posebnih vabil se to pot ne bo pošiljalo. Igra godba Južne železnice pod vodstvom gospoda Schönherja. Oskrbo z jedi in pijačo prevzame gospod Hinko Kosič, restavrater v Narodnem domu. Ker grozi vlada, da bo v bodočem šolskem letu ustavila visokošolcem vse podpore, je namenjen čisti dobiček plesnega venčka za podporo revnim visokošolcem mariborskega okraja v prihodnjem šolskem letu. Vsled tega se tudi preplačila hvaležno sprejemajo. V soboto zvečer vsi zabave in plesaželjni v Narodni dom!

55. redni občni zbor „gremija trgovcev v Mariboru“ se je vršil 15. t. m. Iz poročila predsednika g. Weixl posnamemo, da je imel gremij v letu 1919. 472 članov (390 moških in 82 ženskih), 235 pomočnikov (140 moških in 95 ženskih) ter 114 učencev (86

moških in 28 ženskih). Trgovin se je prijavilo 69, odjavilo 19. Učencev se je oprostilo 22. na novo prijavilo 69. Trgovsko nadaljevalno šolo je obiskavalo 133 učencev. Po dolgotrajni debati se je sklenilo leta 1920. pobirati sledeče pristojbine in doklade: 1. Doklade: člani brez pomočnika K 500.—, člani z enim pomočnikom K 70.—, z dvema pomočnikoma K 100.—, s tremi pomočniki K 150.—, in člani z več kot tremi pomočniki K 200.—. 2. Inkorporacija znaša za novega člana K 500.—, za vsako podružnico K 1000.— za vsako nadaljno podružnico K 2000.—, za potujoče zaloge tujih trvdk K 5000.— in za družbe K 2000.— do K 5000.—. 3. Pristojbine za sprejem učencev znašajo K 20.— in za oprostitev K 50.—. 3. Globa, s katero je imelo predsedništvo pravico kaznovati člane in njih svojce, se je zvišala na znesek do K 100.—.

Vsled odloka ministrstva za finance z dne 23. aprila 1920, I. broj 14163 se naznanja da se bodo vsi nežigosani in nepravilno žigosani bankovci, kateri so se pri davčnem uradu ali od komisije za kolekovanje bankovcev strankam zaplenili, zopet strankam vrnili na prosto razpolago proti vrnitvi potrdila, katerega je stranka pri zapleni dobila. Ta odlok se toraj tiče samo nežigosanih in nepravilno žigosanih bankovcev, ne pa pri zamenjavi bankovcev, ne pa pri zamenjavi bankovcev zaplenjenih nepravilno markiranih bankovcev. Stranke se morajo zgledati v 14 dneh.

Udruženje mariborskih brivcev in vlasničarjev naznanja slavnemu občinstvu, da bodo brivnice na binkošno nedeljo od 7 do 12 ure dopoldan odprte, v ponedeljek pa zaprte ves dan.

V občni javni bolnici v Mariboru se je napravila telefonska centrala za bolnico in stanovanja oddelčnih predstojnikov. Potom telefonske št. 64 je torej mogoče govoriti v bolnici: 1. z upraviteljstvom, 2. s kirurškim oddelkom, 3. z internim oddelkom, 4. z okulistično-laringološkim oddelkom, in s stanovanji upravitelja Zvirna, primarija dr. Černiča, primarija dr. Matkota in primarija dr. Dernovškega.

Svinjska rudečica. Ker se je v Mariboru na več krajih pojavila svinjska rudečica, opozarja se vse posestnike prašičev, da je edina pomoč proti rudečici pravočasno cepljenje. Cepljenje izvršuje uradni nadveterinar g. Hugon Hinterlechner, ki uraduje na mestnem magistratu in stanuje v mestni klavnici. Posestniki prašičev se s tem vabijo, da prijavijo svoje svinje v svrhu cepljenja pri imenovanemu med uradnimi urami, ali pa popoldne na njegovem stanovanju.

Nizozemska posodi čehoslovaški republiko žito. Nizozemski poslanik v Pragi se je obrnil na svojo vlado, da bi pomogla čehoslovaški republiko, ki je zašla v težko prehranjevalno krizo. Zadnji čas je nastalo na Češkem tako pomankanje, da je prišlo do demonstracij. Nizozemska vlada je hitro ugodila predlogu svojega poslanika in bo posodila do 1. avgusta 5000 ton pšenice Min. Beneš se je za to uslugo zahvalil v imenu naroda v posebni noti, češ da češki narod ne bo pozabil te dobrote, ki jo je izkazala nizozemska vlada republiko.

Prvi mariborski bioskop. Od sobote do torka 25. majnika se predvaja „Kristus“ največje in najumetnejše delo kinematografije. Izgotovitev filma je stala milijone ter je fotografsko delo prve vrste, nenadkriljivo in umetniško dovršeno, kakor morda nobeno drugo kar se jih je doslej na tem polju doseglo. V nedeljo in ponedeljek se vrše ob 14. uri popoldne predstave za birmance. Na željo šol se uprizore tudi za šolsko mladino posebne predstave.

Iz Zrkovc. (Dopis). Oglejmo si danes nekaj prisednikov gerentstva iz Zrkovc: Lenhart Pepo, gerentov svak. Njegov oče je bil pristen Nemec in mirna duša. Gledal je pa strogo na to, da so bili vsi njegovi otroci, tudi gerentova Micika, vzgojeni v nemškem duhu. Kot dokaz navašam napis nagrobnega

kamena, katerega so postavili otroci svojim staršem leta 1917, torej v dobi ko je bil Hindenburg na vrhuncu svoje slave, koji se glasi: »Hier ruhen unsere unvergeßlichen Eltern... Ruhet sanft! Die tieftrauernden Kinder«. Ta spomenik je iz zadnje dobe edini v nemškem jeziku. Kamen je pripeljal gerent Rebernik in ga kot zet pomagal plačati. Gosпода, spravita ta madež z narodnega pokopališča v Brezju. Skrbel vaju je napis na Fr. Wretzlovi kapelici, ki je že nad 40 let star. Napisa na grobu svojih roditeljev iz l. 1917. pa ne vidita. Ja, klerikalci vidite v očesu bližnjega pezditi, v svojem pa še bruna ne. Kako pa je ta narodno zavedni prisednik govoril o Jugoslaviji v prvem času po prevratu, to bomo pisali prihodnjič. Vse druge njegove mladostne grehe, ki nima o stika z narodnostjo, mu velikodušno odpuščamo. »Hier Herr Johann Herzog, Zugführer des k. u. k. Drag. Reg. Nr. 5, derzeit Besitzer in Zwentendorf Nr. 6«. Hanza, ali se spominjaš, kako si govoril med in po vojni o Slovencih in Slovanih sploh. Ježijo se nam lasje, ko se spominjamo na tvoje surove psovke na Srbe, katere je v stari Avstriji gojila samo zloglasna kavalerija? — Mi smo se smejali njegovi surovosti, ker smo vedeli, da itak nihče v Zrkovcih ne smatra tega duševno prenapetega človeka za resnega moža. Herzog je torej vreden drug, da stopi s poprej imenovanim »in Bund als Dritter«. Natančnosti, interesantno korespondenco in druge zanimivosti sledijo v prihodnjih številkah.

Kultura in umetnost.

Komorni večer Deyl-Šlais-Beran. Jako zanimiv in nikakor vsakdanji spored je vseboval koncert, kojega so priredili trije mariborski umetniki 14. t. m. v veliki dvorani kazine. Že v prvi točki, Cezar Frankovi sonati smo spoznali gosp. Šlaisa kot virtuoz, ki bi bil dika vsakemu večjemu mestu. Njegovo proizvajanje ne kaže toliko hrepenenja po dopadanju in po efektih, katerega najdemo tolikokrat pri potujočih umetnikih, ampak on igra mirno, jasno, pregledno in tehnično sopolneno, v proizvajanje pa polaga povsem svojo osebnost in temeljito muzikalno razumevnost, vsled česar zamore učinkovati v polni meri na poslušalca. To je dokazala velika pozornost in toplo priznavanje občinstva. Skladba francoskega skladatelja je v običajni sonatovi obliki, moderne vsebine in v melodiškem in harmonskem oziru zanimiva. V tehničnem oziru zahteva ne samo od solista ampak tudi od pianista spremljevalca veliko spretnost. Se več velja to o zadnji točki, o Wieniavskega Faust-Fantaziji, katera se šteje med najtežje skladbe cele literature za violino. — Pianistinja gosp. Devlovi je bila v Scriabinovi skladbi za levo roko (Nocturnu) podana prilika, podati dokaz mnogovrstnega znanja, izvrstne tehnike, krepkega tona in preglednega fraziranja. Z istim zanimanjem smo poslušali proizvajanje Lisztove Polonaise E. — Dvořakov „Dumky“. Trio je otvarjal drugi del vspeveda. Od običajne oblike sonate se razlikuje ta skladba prav močno. Sestoji iz šest elegij, ki so napojene s pristno slovansko melanholijo. Da zahteva proizvajanje te skladbe mnogo tehničnih spretnosti proizvajalcev, pač ni treba posebej omeniti. Ensemble je bil uglašen, ter dosegel lep umetniški uspeh. Žal, da je vsled določenega sklepnega časa morala izostati Saint-Saensov „Kredo“. V vrsti letošnjih glasbenih prireditev zavzema ta koncert izvrstno zelo odlično mesto ter je nudil tudi primerno menjava. Dokaz temu dober obisk in veliko zadovoljstvo in navdušenje poslušalcev. Gotovo pa ostanejo Šlaisovi komorni večeri odslej stalne prireditve, ki bodo mnogo pripomogle k nadaljnjemu uspešnemu razvoju glasbene umetnosti v Mariboru. D.

Občni zbor „Slovenske Matice“ se vrši dne 13. junija tega leta v Ljubljani in sicer za leto 1919 in 1920.

„Jugoslovanska Obnova-Njiva“, broj 11. Sadržaj: Milan Marjanović: Obnovna ak-

cija i naša kriza. — Dr. Božidar Adžija: Socijalna politika. — Ozru: U čekanju i Mesije i ptice Feniks. — Anton Dobronić: Prilike naših naprednijih kompozitora.

Razne vesti.

Spomini ruskega carskega dvorjanika. Bivši ceremonijar na ruskem carskem dvoru, Peter Pajevskij, je napisal svoje spomine iz za dobe svetovne vojne od leta 1914. do 1918. Opisuje zlasti vzroke neuspehov ruske vojske, pogubonosni upliv meniha Razputina na carja in carico, propast carstva in boljševiško vladanje.

Jahta francoske ekscesarice Evgenije, soproge Napoleona III., ki je, kakor znano, umobolna in se nahaja v nekem svojem gradu v Belgiji, je bila prodana v Genovi za 135.000 frankov. Ta jahta, s katero je šla bivša cesarica na prvo potovanje skozi Sueški prekop, je veljala svoječasno kot najlepša ladja na svetu.

Zadnje vesti.

Ruske borbe.

Ruske zmage nad Poljaki.

LDU Moskva, 20. maja. (Brezž.) Na jugozapadni fronti napredujemo. S pomočjo vojne brodovja smo osvojili Kanirov in Irič. Na ozemlju Taraska smo zavzeli 30 verst severno-zapadno od Svenigorodska mesto Vinograd.

Krepak poljski odpor.

LDU Pariz, 20. maja. (Brezž.) Po poročilih iz Varšave se poljska vojska krepko upira napadom sovjetskih čet med Dvino in Dnjeprom.

LDU Varšava, 20. maja. (Brezž.) Vojno poročilo od 19. t. m.: V odseku gorenje Bezevine je sovražnik po ojačenju svojih čet nadaljeval napad. Našim oddelkom je uspelo obdržati svoje postojanke in s protinapadom povzročiti sovražniku velike izgube. Severno od Dajepre so bili sovražni napadi v ozemlju Dzugastre in Rysopola brez težave zavrženi.

Boljševiki v Enseliju.

DKU Teheran, 19. maja. (Reuter) Ruske boljševiške čete so se 19. t. m. izkrcale na južnem bregu Kaspiškega morja v bližini mesta Enseli. Naslednjo noč so bile angleške čete prisiljene mesto zapustiti, na kar so ga zasedli boljševiki.

General Brusilov boljševiški diktator.

DKU Washington, 20. maja. (Brezž.) Po zanesljivih poročilih iz vzhodne Arije se potrjuje, da je general Brusilov prevzel na željo sovjetske vlade vojaško diktaturo za vse vojne zadeve.

Ruski boljševiki Angležem.

LDU Moskva, 20. maja. (Brezž.) Dne 18. maja je bila tukaj skupna seja moskovskega osrednjega sovjeta in sovjeta ruskih delavskih strokovnih organizacij. Na tej seji so po govoru delegatov delavske zveze sklenili poslati angleškemu proletarijatu poslanico, kjer mu naznanjajo, da so ruski delavci po nepopisnih naporih premagali svoje sovražnike in dosegli mir, dočim podpira Anglija caristične generale in dočim je ententa poslala svoje polke v boj proti Rusom. Ruski delavci morajo biti pripravljeni, ker branijo tudi interese zapadnega proletarijata.

Pokrajinske vlade.

Beograd, 21. maja. (Izvirno.) Danes se vrši seja ministrskega sveta, na katerem se bo rešilo vprašanje pokrajinskih vlad.

Nitti se pogaja.

DKU Rim, 20. maja. (Brezž.) Nitti je sprejel oficijelno nalogo, da sestavi novo vlado ter vodi nepretrgoma s posameznimi skupinami tozadevna pogajanja. Do rezultata pa njegova pogajanja še niso prišla.

Ratifikacija avstrijske mirovne pogodbe po Belgiji.

DKU Bruselj, 20. maja. (Havas.) Senat je danes ratificiral mirovno pogodbo z Avstrijo.

Politična stavka v Karvinu.

LDU Dunaj, 20. maja. Listi javljajo iz Karvina, da so poljski rudarji v okrožju karvinskem v znak žalosti za tovariši, ki so padli pri zadnjih tešinskih nemirih pod orožjem ententnega vojaštva, stopili v politično stavko.

Železniška nesreča.

LDU Dunaj, 20. maja. Kakor poročajo listi iz moravske Ostrove, je med Jaroslavom in Krakovom trčil osební vlak v tovorni vlak, pri čemer je bilo 40 oseb ubitih in še mnogo več ranjenih.

Požar na Brionih.

DKU Rim, 20. maja. (Brezž.) »Messaggero« poroča iz Pule, da so preteklo noč pogoreli vsi hidroplanski hangarji na Brionih z zrakoplovi vred. Povzročena škoda je ogromna. Kako je ogenj nastal ni znano.

Nežigosani 1 in 2 kronski bankovci v Avstriji.

DKU Dunaj, 19. maja. Državni urad za finance namerava v kratkem določiti termin po katerem izgube nežigosani eno in dvekronski bankovci v Avstriji veljavnost zakonitega plačilnega sredstva.

Gavrilović izstopil iz državne službe.

LDU Beograd, 19. maja. Generalni inspektor v ministrstvu za finance, Anton Gavrilović, se je odpovedal državni službi.

Borzno poročilo.

LDU Zagreb, 19. maja. (Borza.) Devize: Berlin 290 — 295, Bukarest — 685, Italija — 690, Newyork 11.000 — 12.500, Pariz 880 — 920, Praga — 256, Švica — 2.400, Dunaj 60 — 62; valute: 10.000 — 10.060, levi 180 — 185, carski rublji — 185, angl. funti — 550, franc. franki — 950, napoleonidori 435 — 440, marki 285 — 290, levi 272 — 276, švic. franki — 2.650, ital. lire 680 — 685.

LDU Curih, 19. maja. Devize: Berlin 1245, Newyork 5.76, London 21.70, Pariz 42.25, Milan 28.80, Praga 10.50, Zagreb 420, Budimpešta 255, Varšava 270, Dunaj 295, avstrijske žigosane krone 300, Holandska 207, Bruselj 43.50, Kodanj 95, Stockholm 119.25, Kristijanija 106, Madrid 95, Buenos Aires 241.

Slovenci! Slovenke! govorite povsod samo slovenski!

Binkoštno nedeljo in ponedeljek (23. in 24. maja):

Pomladanska dirka v Mariboru.

Začetek ob 15. (3.) uri.

Slov. mestno gledališče.

Repertoar tekočega tedna:

V petek 21.: »Satan v ženski«. Častni večer Berte Bukšekove in Vala Bratine. Izven abon.

V soboto 22.: »Moč teme«. Proletarska predstava ob zelo znižanih cenah.

V nedeljo 23.: »Nebesa na zemlji«. Gostuje Josip Povhe iz Ljubljane. Ab. A—43.

V ponedeljek 24.: »Španska muha«. Gostuje Josip Povhe iz Ljubljane. Ab. B—44.

Izdaja: Tiskovna zadruga Maribor.

Odgovorni urednik: Fr. Voglar.

Tiska »Mariborska tiskarna d. d.«

Mala oznanila.

Dobro ohranjeno kolo z novimi obroči in zračni cevimi se proda. Cena 3200 K. Ant. Tomažič, Krempljeva ulica št. 4, pritličje.

Izgubil se je zlati prstan od glavarstva po Ciril-Metodovi ulici do treh ribnikov in nazaj skozi mestni vrt po glavnem drevoredu. Pošteni najditelj naj ga vrne proti dobri nagradi. Naslov pove upravnistvo »Marib. delavca«.

Mlad sluga se takoj sprejme pri Mariborski eskomptni banki. 3—1

Najcenejša

moka in mast!

Najfinejša moka 00 K 16—
Najfinejša moka za kuho K 15—
Krušna moka K 11—
Koruzni zdrob K 9—
Koruzna moka K 7—

in tudi drugo razno špecerijsko blago se dobi po najnižji ceni v prejšnji

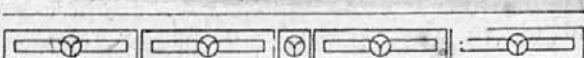
Mestni prodajalni

Rotovski trg št. 8. 2—1

Pred upravo „Mariborskega delavca“.

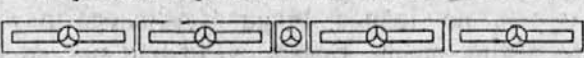
Halo! To bo veselje! Tega ne smemo zamuditi. Jutrašnja številka »Mariborskega delavca«, edinega mariborskega slovenskega dnevnika in najcenejšega v celi Jugoslaviji, izide na šestih straneh in prinese satirično-humoristične pesmi z ilustracijami. O, to bo nekaj, česar doslej še nismo bili vajeni.

Zavod za straženje in zaklepanje v Mariboru

prevzame

vsako vrsto straženja v mestu, na kolodvorih, kakor tudi spremljanje železniških voz. Pojasnila v pisarni Pristanišna ulica 2.

Mestni kino v Mariboru

Ravnateljstvo: G. SIEGE.

Velika senzacija za Binkošti!

Christoph Columbus

in njegovo

odkritje Amerike.

Zgodovinska drama v dveh razdobjih s predigro in 7 dejanjih.

I. razdobje: Predigra, 1.—3. dejanje

od petka 21. do ponedeljka 24. maja

II. razdobje: 4.—7. dejanje

od torka 25. do četrтка 27. maja.

Dnevno predstave ob 19. in pol 21. uri. Binkoštno nedeljo in ponedeljek ob 15., pol 17., pol 19. in pol 21.

Pohištvo

Spalne, jedilne in gosposke sobe, kuhinjska oprema, podložki, modroci, otomane, spalni in dekoracijski divani, postelje, omare, mize in stoli iz mehkega in trdega lesa, železne postelje in umivalniki ter vse vrste lesenega, železnega in tapciranega pohištva v vsakem slogu od proste do najfin. izvršitve po jako nizkih cenah pri trdki za pohištvo

KAREL PREIS, Maribor
Slomšekov trg št. 6

Svoboden ogled! 217 Ceniki zastoj!

Raznašalci časopisov

Invalidi, dobe lep zaslužek. Zglaš naj se v upravnistvu „Mariborskega delavca“.

Spedijski oddelek:

Prevažanje vsakovrstnega blaga na mariborskem trgu, špedicija vseh vrst, zacarinanja, prevoz z nabiralnimi vozovi na vse strani, selitve s patentiranimi vozovi, vskladiščenja raznega blaga in pohištva.

Največje domače podjetje v Jugoslaviji!

„Balkan“

Trgovska, špedicijska in komisijska delniška družba

• **MARIBOR** •

Pisarna: Cankarjeva ulica št. 1
Telefon interurb. 375

Redne zveze z največjimi tu- in inozemskimi tvrdkami.

Blagovni oddelek:

Prodaja vsakovrstnega blaga na debelo, import ter eksport, prekmorska kupčija.

Komisija:

Prevzame se vseh vrst blago v prodajo.

Podružnica Ljubljanske kreditne banke v Mariboru

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

CENTRALA V LJUBLJANI

Deln. glavnica z rezervn. zakladi okrog 50 mil. kron

Podružnice v Splitu, Celovcu, Trstu, Sarajevu, Gorici in Celju, ekspozitura Ptuj.

Obreštuje vloge na knjižice in na tekoči račun s 3 odstotkov brez odpovedi, proti trimesčni odpovedi s 3 in četrti odstotkov čistih.
Kupuje in prodaja devize, valute, vrednostne papirje itd., eskontira menice, devize, vrednostne papirje itd.

Izdaja čeke, nakaznice in akreditive.
Daje trgovske kredite pod ugodnimi pogoji in predlaga na vrednostne papirje in blago.
Izvršuje vse bančne transakcije.